

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/2236,**annettu 15 päivänä joulukuuta 2021,****liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 täytäntöönpanoa koskevista erityisistä säännöistä**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15 päivänä syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 16 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/947 ⁽²⁾ vahvistetaan IPA III -tukeen sovellettavat tuen täytäntöönpanoa koskevat säännöt ja menettelyt. Asetuksen (EU) 2021/1529 johdanto-osan 52 kappaleen ja 16 artiklan mukaisesti komissiolle siirretään valta hyväksyä erityisiä sääntöjä, joilla vahvistetaan yhdenmukaiset edellytykset mainitun asetuksen täytäntöönpanolle. Olisi vahvistettava erityisiä sääntöjä erityistilanteita varten, erityisesti asetuksen (EU) 2021/1529 liitteessä I lueteltujen tuensaajien, jäljempänä 'IPA III -tuensaajat', kanssa toteutettavan välillisen hallinnon, asetuksen (EU) 2021/1529 2 artiklan b alakohdassa määritellyn rajat ylittävän yhteistyön sekä maaseudun kehittämistuen osalta.
- (2) Komission ja kaikkien IPA III -tuensaajien olisi sovittava rahoitusta koskevilla puitesopimuksilla ja alakohtaisilla sopimuksilla järjestelyistä sen varmistamiseksi, että liittymistä valmisteleva tuki pannaan täytäntöön kaikissa IPA III -tuensaajissa samalla tavalla ja moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen. Näissä sopimuksissa olisi vahvistettava tämän asetuksen mukaisen yhteistyön periaatteet.
- (3) Komission olisi tuettava IPA III -tuensaajia niiden pyrkiessä kehittämään valmiuksiaan hallinnoida unionin varoja unionin lainsäädännössä vahvistettujen periaatteiden ja sääntöjen mukaisesti. Komission olisi tätä tarkoitusta varten ja silloin kun se on aiheellista siirrettävä talousarvion toteutustehtäviä IPA III -tuensaajille.
- (4) On tarpeen vahvistaa erityisiä sääntöjä talousarvion toteuttamistehtävien siirtämiseksi IPA III -tuensaajille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽³⁾ mukaisesti.
- (5) On tarpeen vahvistaa yksityiskohtaiset säännöt IPA III -tuensaajien suorittamasta seurannasta ja arvioinnista, kun IPA III -tuki pannaan täytäntöön välillisellä hallinnoinnilla.
- (6) On tarpeen vahvistaa erityisiä sääntöjä raportoinnista niiden raportointivaatimusten tarkentamiseksi, joita IPA III -tuensaajien on noudatettava.
- (7) IPA III -välineestä tuetaan edelleenkin alakohtaisten koordinointi- ja seurantajärjestelmien perustamista ja vahvistamista suhteessa IPA-tuensaajan velvollisuuksiin. IPA:n ja IPA II:n alakohtaisen lähestymistavan mukaisesti perustetut rakenteet voivat jatkaa tehtäviensä hoitamista, ja uusia alakohtaisia seurantakomiteoita olisi perustettava, kun IPA-tuensaajan velvollisuudet sitä edellyttävät.

⁽¹⁾ EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (8) On tarpeen vahvistaa erityisiä sääntöjä rahoitusoikaisuista ja IPA III -tuensaajiin sovellettavasta menettelystä, kun IPA III -tukea toteutetaan välillisellä hallinnoinnilla.
- (9) IPA III -tukea olisi käytettävä IPA III -tuensaajien välisen rajat ylittävän yhteistyön edistämiseen. IPA III -tuensaajien väliseen todelliseen rajat ylittävään yhteistyöhön olisi kuuluttava sellaisten toimien yhteinen kehittäminen, täytäntöönpano ja rahoitus, jotka johtavat naapuruussuhteiden syvenemiseen, kestäviin kumppanuuksiin sosioekonomisen kehityksen edistämiseksi tai tällaisen kehityksen esteiden poistamiseen.
- (10) Sen vuoksi on tarpeen määritellä IPA III -tuensaajien välisen rajat ylittävän yhteistyön hallinnointia koskevat yhdenmukaiset säännöt, mukaan lukien rajat ylittävien yhteistyöohjelmien hallinnointiin osallistuvien rakenteiden ja viranomaisten tehtävät ja vastuualueet.
- (11) Yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman IPA III -tuensaajan asetuksen (EU) 2021/1529 2 artiklan a alakohdassa määritellyn rajat ylittävän yhteistyön ei pitäisi kuulua tämän täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaan, ellei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1059 (*) 59 artiklan mukaisesti tehdyissä rahoitussopimuksissa viitata tähän täytäntöönpanoasetukseen, tiettyyn rahoitusta koskevaan puitekumppanuussopimukseen tai sen erityiseen määräykseen.
- (12) IPA III -välineestä myönnettävän maaseudun kehittämistuen olisi parannettava maatalous- ja elintarvikealan kilpailukykyä ja edistettävä asteittaista yhdenmukaistamista yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevan unionin säännösten kanssa. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavan tuen kaltaisen tuen rahoittaminen edellyttää erityisiä sääntöjä, joita sovelletaan sellaisten hallinnointi- ja valvontajärjestelmien puitteissa, joissa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita ja jotka muistuttavat jäsenvaltioiden vastaavia rakenteita vastaavine toimintoineen.
- (13) Jotta vuoden 2021 IPA III -ohjelmien suunnittelu ja täytäntöönpano voidaan toteuttaa aikataulun mukaisesti, tämän asetuksen olisi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- (14) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat IPA III -komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

KOHDE JA IPA-TUEN YLEINEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKEHYS

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään erityisistä säännöistä, jotka koskevat yhdenmukaisia edellytyksiä asetuksen (EU) 2021/1529 täytäntöönpanolle IPA III -tuen täytäntöönpanorakenteiden ja IPA III -tuensaajien kanssa toteutettavan välillisen hallinnoinnin osalta, sekä rajat ylittävää yhteistyötä ja maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevaan tukeen sovellettavista erityisistä säännöistä. Yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman IPA III -tuensaajan asetuksen (EU) 2021/1529 2 artiklan a alakohdassa määritelty rajat ylittävä yhteistyö ei kuulu tämän täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaan, ellei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1059 59 artiklan mukaisesti tehdyissä rahoitussopimuksissa viitata tähän täytäntöönpanoasetukseen, tiettyyn rahoitusta koskevaan puitekumppanuussopimukseen tai sen erityiseen määräykseen.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1059, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevista erityissäännöksistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 94).

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'IPA III -tuensaajalla' mitä tahansa asetuksen (EU) 2021/1529 liitteessä I luetelluista tuensaajista;
- b) 'rahoitusta koskevalla puitekumppanuussopimuksella' komission ja IPA III -tuensaajan sopimaa järjestelyä, jossa vahvistetaan IPA III -tuensaajan ja komission tämän asetuksen mukaisen rahoitusyhteistyön periaatteet;
- c) 'alakohtaisella sopimuksella' komission ja IPA III -tuensaajan sopimaa järjestelyä, joka liittyy tiettyyn IPA III -ohjelmaan ja jossa vahvistetaan noudatettavat säännöt ja menettelyt, jotka eivät sisälly rahoitusta koskevaan puitekumppanuussopimukseen tai rahoitussopimuksiin;
- d) 'rahoitussopimuksella' komission ja IPA III -tuensaajan välillä tehtyä yksi- tai monivuotista sopimusta, jolla IPA III -tuki pannaan täytäntöön;
- e) 'viranomaisella' IPA III -tuensaajan tai jäsenvaltion keskushallinnon, alueellisen tai paikallisen tason julkisia yhteisöjä tai elimiä;
- f) 'suurhankkeella' joukosta töitä, toimintoja tai palveluja muodostuvaa hanketta, jonka on itsessään tarkoitus täyttää tietty tarkkaan määritelty ja jakamaton taloudellinen tai tekninen tehtävä, jolla on selkeästi määritellyt tavoitteet ja jonka kokonaiskustannukset ylittävät rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa sovitun määrän;
- g) 'tuensaajalla' julkista tai yksityistä elintä, joka vastaa toimien käynnistämisestä ja täytäntöönpanosta rajat ylittävän yhteistyöohjelman puitteissa;
- h) 'toimella' hanketta, sopimusta, toimenpidettä tai hankeryhmää, jonka kyseisen ohjelman hankintaviranomainen on valinnut tai joka on valittu tämän viranomaisen valvonnassa ja jolla edistetään siihen liittyvän painopistealan tai painopistealojen tavoitteiden saavuttamista;
- i) 'johtavalla IPA III -tuensaajalla' IPA III -tuensaajaa, joka on nimitetty johtajaksi ja joka näin ollen toimii rajat ylittävän ohjelman hankintaviranomaisen isäntänä.

3 artikla

Unionin rahoituksen periaatteet

IPA III -tuella tuetaan IPA III -tuensaajien asetuksen (EU) 2021/1529 3 artiklassa tarkoitettujen uudistusten hyväksymistä ja täytäntöönpanoa. Erityiset ohjelmat ja yksittäiset toimet saattavat edellyttää rahoitusta sekä IPA III -tuensaajalta että unionilta.

4 artikla

Omistajuuden periaate

1. IPA III -tuen ohjelmasuunnittelun ja täytäntöönpanon omistajuus on ensisijaisesti IPA III -tuensaajalla.
2. IPA III -tuensaaja nimittää kansallisen IPA-koordinaattorin.
3. Kansallisen IPA-koordinaattorin on varmistettava tiivis yhteys IPA III -tuen käytön ja yleisen liittymisprosessin välillä.
4. Kansallinen IPA-koordinaattori toimii komission pääasiallisena kumppanina yleisessä koordinoitiprosessissa asetuksen (EU) 2021/1529 7 artiklassa tarkoitetun IPA III -ohjelmasuunnittelukehyksen tavoitteiden ja temaattisten painopisteiden mukaisesti, jäljempänä 'IPA III -ohjelmasuunnittelukehyks', sekä IPA III -tuen täytäntöönpanon seurannassa, arvioinnissa ja raportoinnissa, mukaan lukien koordinointi IPA III -tuensaajan hallinnon ja muiden tuenantajien kanssa. Kansallisen IPA-koordinaattorin on lisäksi pyrittävä siihen, että IPA III -tuensaajan hallinto toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet asiaan liittyvien ohjelmien täytäntöönpanon helpottamiseksi.

5. Kansallisen IPA-koordinaattorin on koordinoitava IPA III -tuensaajien osallistumista asetuksen (EU) 2021/1529 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1059 mukaisiin asiaan liittyviin alueellisiin ja rajat ylittäviin yhteistyöohjelmiin. Kansallinen IPA-koordinaattori voi tarvittaessa delegoida tämän koordinoititehtävän rajat ylittävän yhteistyön hallinnointia varten perustetulle rakenteelle.

6. Kansallisen IPA-koordinaattorin on oltava IPA III -tuensaajan hallituksen tai keskushallinnon korkea virkamies, ja hänellä on oltava asianmukainen toimivalta.

5 artikla

Rahoitusta koskeva puitekumppanuussopimus, alakohtaiset sopimukset ja rahoitussopimus

1. Komissio ja IPA III -tuensaaja tekevät rahoitusta koskevan puitekumppanuussopimuksen, jossa vahvistetaan erityisjärjestelyt IPA III -tuen hallinnointia, valvontaa, seurantaa, arviointia, raportointia ja tarkastamista varten ja joka velvoittaa IPA III -tuensaajan saattamaan asiaankuuluvat unionin sääntelyvaatimukset osaksi oikeusjärjestystään. Rahoitusta koskevaa puitekumppanuussopimusta voidaan täydentää alakohtaisilla sopimuksilla, joissa vahvistetaan erityismääräyksiä IPA III -tuen hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta tietyillä politiikan aloilla tai tietyissä ohjelmissa.

2. IPA III -tukea voidaan asianmukaisesti perusteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta myöntää IPA III -tuensaajalle vasta sen jälkeen, kun rahoitusta koskeva puitekumppanuussopimus ja sovellettava alakohtainen sopimus, jos sellainen on, ovat tulleet voimaan.

3. Rahoitussopimuksissa on vahvistettava ehdot, joiden mukaisesti IPA III -tukea myönnetään, sekä sovellettavat IPA III -tuen täytäntöönpanon menettelyt, täytäntöönpanon määräajat ja menojen tukikelpoisuussäännöt.

4. Jos ohjelmat toteutetaan IPA III -tuensaajan välillisellä hallinnoinnilla, rahoitusta koskevan puitekumppanuussopimuksen, alakohtaisen sopimuksen, jos sellainen on, ja rahoitussopimuksen kokonaisuudessaan on oltava asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 129 artiklan, 155 artiklan 6 kohdan ja 158 artiklan mukaisia.

5. Rahoitusta koskevaa puitekumppanuussopimusta sovelletaan kaikkiin rahoitussopimuksiin. Alakohtaista sopimusta, jos sellainen on, sovelletaan kaikkiin rahoitussopimuksiin, jotka liittyvät kyseisen alakohtaisen sopimuksen kattamaan politiikan alaan tai ohjelmaan.

6. Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 130 artiklassa säädettyjen seikkojen lisäksi rahoitusta koskevissa puitekumppanuussopimuksissa ja alakohtaisissa sopimuksissa, jos sellaisia on, on vahvistettava erityisesti seuraavia koskevat yksityiskohtaiset säännökset:

- a) IPA III -tuen hallinnoinnin, valvonnan, seurannan, arvioinnin, raportoinnin ja tarkastuksen edellyttämät rakenteet ja viranomaiset samoin kuin niiden tehtävät ja vastuut;
- b) IPA III -tuensaajan perustamien vaadittavien sellaisten rakenteiden ja viranomaisten perustamisedellytykset ja valvontavaatimukset, jotka mahdollistavat IPA III -tukeen liittyvien talousarvion toteuttamistehtävien siirtämisen sille;
- c) veroja, tulleja ja muita maksuja koskevat säännöt asetuksen (EU) 2021/947 27 artiklan 9 ja 10 mukaisesti;
- d) maksuvaatimukset, tilien tarkastaminen ja hyväksyminen, rahoitusoikaisumenettelyt, käyttämättömien varojen vapauttaminen ja ohjelmien päättäminen.

6 artikla

Raportointi

Kansallisen IPA-koordinaattorin on toimitettava komissiolle seuraavan varainhoitovuoden 15 päivään helmikuuta mennessä IPA III -välineen mukaisen rahoitustuen täytäntöönpanoa koskeva vuosikertomus. Muut raportointivaatimukset vahvistetaan rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa.

*7 artikla***IPA-seurantakomitea**

1. Komissiolla ja IPA III -tuensaajalla on oltava perustettuna IPA-seurantakomitea viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ensimmäisen rahoitussopimuksen voimaantulosta. Kyseinen komitea huolehtii myös neuvoston asetuksen (EY) N:o 1085/2006⁽⁵⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 231/2014⁽⁶⁾ mukaisista IPA-seurantakomitean tehtävistä.
2. IPA-seurantakomitea tarkastelee kaikkien toimien täytäntöönpanon yleistä vaikuttavuutta, tehokkuutta, laatua, johdonmukaisuutta, koordinoitua ja vaatimustenmukaisuutta pyrittäessä saavuttamaan rahoitussopimuksissa ja IPA III -ohjelmasuunnittelukehyksen mukaiset tulokset. Tätä varten se perustaa tarvittaessa toimintansa 10 artiklassa tarkoitettujen alakohtaisten seurantakomiteoiden ja IPA III -tuensaajan muiden olemassa olevien keskeisten koordinoituvien toimittamiin tietoihin.
3. IPA-seurantakomitea muodostuu komission edustajista, kansallisesta IPA-koordinaattorista, IPA III -tuensaajan muiden asiaankuuluvien viranomaisten ja elinten edustajista sekä tarvittaessa kahdenvälisen tuenantajien, kansainvälisten organisaatioiden, kansainvälisten rahoituslaitosten ja muiden sidosryhmien, kuten kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin organisaatioiden, edustajista.
4. Komission edustaja ja kansallinen IPA-koordinaattori toimivat yhdessä IPA-seurantakomitean kokousten puheenjohtajina.
5. IPA-seurantakomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.
6. IPA-seurantakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Kokouksia voidaan kutsua koolle komission tai IPA III -tuensaajan aloitteesta tapauskohtaisesti, varsinkin tietystä aihepiiristä.

II OSASTO

IPA III -TUENSAAJIEN SUORITTAMA VÄLILLINEN HALLINNOINTI*8 artikla***Rakenteet ja viranomaiset**

1. IPA III -tuensaajan suorittaman välillisen hallinnon tapauksessa IPA III -tuensaajan on perustettava seuraavat rakenteet ja viranomaiset:
  - a) kansallinen IPA-koordinaattori;
  - b) kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä;
  - c) hallintorakenne, joka koostuu kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tukivirastosta ja kirjanpitoelimestä;
  - d) hallintoviranomaiset ja välittäjinä toimivat elimet;
  - e) tarkastusviranomainen.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen rakenteiden tehtävät ja vastuut määritellään rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa.
3. IPA III -tuensaajan on huolehdittava tehtävien riittävästä eriyttämisestä 1 kohdassa tarkoitettujen rakenteiden ja viranomaisten välillä ja sisällä.

⁽⁵⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1085/2006, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2006, liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 231/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA II) perustamisesta (EUVL L 77, 15.3.2014, s. 11).

*9 artikla***Välillinen hallinnointi IPA III -tuensaajan kanssa**

1. Komissio voi panna IPA III -tuen täytäntöön välillisellä hallinnoinnilla IPA III -tuensaajan kanssa tekemällä rahoitusso-
pimuksen asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 154 ja 158 artiklan mukaisesti.
2. Ennen rahoitusso-
pimuksen allekirjoittamista komissio hankkii näyttöä siitä, että asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046
154 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a–f alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät. Komissio varmistaa myös,
että tämän asetuksen 8 artiklassa tarkoitetut rakenteet ja viranomaiset on perustettu.
3. Kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävänä on valvoa, että 8 artiklassa tarkoitetut rakenteet ja viranomaiset
täyttävät jatkuvasti tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut vaatimukset. Jos nämä vaatimukset eivät täyty, kansallisen tulojen
ja menojen hyväksyjän on ilmoitettava asiasta viipymättä komissiolle ja toteutettava aiheelliset suoja-
toimet suoritettujen
maksujen tai allekirjoitettujen sopimusten osalta.
4. Monivuotiset ohjelmat, joista on tehty rahoitusso-
pimus ja joihin sovelletaan asetuksen (EU) 2021/947 30 artiklan 3
kohdan ensimmäisen alakohdan säännöksiä, pannaan täytäntöön välillisellä hallinnoinnilla IPA III -tuensaajien kanssa.
Asetuksen (EU) 2021/947 23 artiklassa tarkoitettujen monivuotisten toimintasuunnitelmien hyväksymistä koskeissa
päätöksissä on tarvittaessa oltava suuntaa-antava luettelo suurhankkeista. Komissio soveltaa asetuksen (EU) 2021/947
30 artiklan 3 kohdan toista ja kolmatta alakohtaa, jollei alakohtaisessa sopimuksessa tai rahoitusso-
pimuksessa ole
määritetty käyttämättä jääneiden varojen automaattista vapauttamista koskevaa aiempaa määräaika-
a.
5. Määrästä, jota 4 kohdassa tarkoitettu vapauttaminen koskee, vähennetään määrät, jotka vastaavat sitä osaa
talousarviositoumuksesta, johon sovelletaan jotakin seuraavista ehdoista:
  - a) toimi keskeytetään sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä
vaikutus;
  - b) koko ohjelman tai sen osan täytäntöönpanoa vakavasti vaikeuttanut ylivoimainen este on estänyt maksatushakemisen
esittämisen.

Ylivoimaiseen esteeseen vetoavan IPA III -tuensaajan on osoitettava sen välittömät seuraukset koko ohjelman tai sen osan
täytäntöönpanolle.

6. IPA III -tuensaajan on annettava komissiolle tiedot tämän artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista
edellytyksistä 6 artiklassa tarkoitettussa vuosikertomuksessa.

*10 artikla***Alakohtaiset seurantakomiteat**

1. IPA III -tuensaajalla on oltava perustettuna IPA:n alakohtaisia seurantakomiteita, jotka seuraavat IPA III -tuensaajan
välillisesti hallinnoimia vuotuisia ja monivuotisia ohjelmia, joita rahoitetaan asetuksen (EY) N:o 1085/2006, asetuksen (EU)
N:o 231/2014 ja asetuksen (EU) 2021/1529 mukaisesti jollakin tietyllä alalla. Komiteat on oltava perustettuina viimeistään
kuuden kuukauden kuluttua kyseisen alan ensimmäisen rahoitusso-
pimuksen voimaantulosta.
2. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvien vuotuisien ohjelmien osalta
velvollisuudesta perustaa IPA:n alakohtainen seurantakomitea voidaan luopua rahoitusso-
pimuksessa.
3. Jos on perustettu IPA:n alakohtainen seurantakomitea, kyseinen komitea voi välillisesti hallinnoitujen monivuotisten
ohjelmien lisäksi seurata muita asetuksen (EY) N:o 1085/2006, asetuksen (EU) N:o 231/2014 ja asetuksen (EU)
2021/1529 mukaisesti rahoitettavia vuotuisia ohjelmia, jotka pannaan täytäntöön suoralla tai välillisellä hallinnoinnilla
samalla erityisalalla.
4. Rajat ylittävien yhteistyöohjelmien osalta 18 artiklassa tarkoitettu yhteinen seurantakomitea hoitaa IPA:n
alakohtaisen seurantakomitean tehtävät.

5. Kukin IPA:n alakohtainen seurantakomitea seuraa ohjelman täytäntöönpanon edistymistä. Komitea arvioi ohjelman toimien täytäntöönpanon tuloksellisuutta, tehokkuutta, laatua, johdonmukaisuutta, koordinoitua ja vaatimustenmukaisuutta samoin kuin niiden yhdenmukaisuutta alan strategioiden kanssa.
6. Kukin IPA:n alakohtainen seurantakomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.
7. IPA:n alakohtainen seurantakomitea muodostuu seuraavien tahojen edustajista: IPA III -tuensaajan asiaankuuluvat viranomaiset ja elimet sekä muut sidosryhmät, kuten talouselämän osapuolet, työmarkkinaosapuolet, ympäristöalan toimijat ja kansainväliset organisaatiot, kansainväliset rahoituslaitokset ja kansalaisyhteiskunta. Komissio osallistuu komitean työskentelyyn. IPA:n alakohtaisen seurantakomitean kokousten puheenjohtajana toimii IPA III -tuensaajan korkea-arvoinen edustaja. Poliitiikan alasta tai ohjelmasta riippuen komission edustaja saattaa osallistua puheenjohtamiseen komitean kokouksissa.
8. IPA:n alakohtaiset seurantakomiteat kokoontuvat vähintään kahdesti vuodessa.

11 artikla

IPA III -tuensaajan välillisessä hallinnoinnissa tekemät arvioinnit

1. IPA III -tukea välillisellä hallinnoinnilla täytäntöön paneva IPA III -tuensaaja vastaa hallinnoimiensa ohjelmien arviointien suorittamisesta asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 34 artiklan, asetuksen (EU) 2021/947 42 artiklan ja sovellettavien komission suuntaviivojen mukaisesti.
2. IPA III -tuensaaja laatii komissiota kuullen arviointisuunnitelman, jossa esitetään toteutettavat arviointitoimet.

12 artikla

Komission tekemät rahoitusoikaisut

1. Komissio soveltaa rahoitusoikaisumekanismeja varmistaakseen, että IPA III -tukea on käytetty sovellettavien sääntöjen mukaisesti.
2. Rahoitusoikaisun tarpeelle voi olla jokin seuraavista syistä:
  - a) havaittu virhe, sääntöjenvastaisuus, petos tai lahjonta;
  - b) havaittu heikkous tai puute IPA III -tuensaajan hallinto- ja valvontajärjestelmissä;
  - c) tulosten saavuttamista tai toimen kestävyyttä tai molempia ei ole varmistettu;
  - d) komission suorittama tarkastusviranomaisen tarkastuskertomuksia ja lausuntoja koskeva seuranta.
3. Jos komissio havaitsee, että IPA III -ohjelmiin liittyvät menot ovat aiheutuneet ja niitä on maksettu sovellettavien sääntöjen vastaisesti, se päättää, mitkä määrät suljetaan unionin rahoituksen ulkopuolelle.
4. Rahoitusoikaisut tehdään tapauksen mukaisina korvauksina 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.
5. Komissio tekee rahoitusoikaisut aiheuttomasti käytettyjen määrien ja talousarvioon kohdistuneiden vaikutusten perusteella. Jos määriä ei voida määrittää tarkkaan yksittäisten oikaisujen tekemiseksi, komissio voi soveltaa kiinteämääräisiä tai havaintojen ekstrapolointiin perustuvia oikaisuja. Päättyessään oikaisun määrästä komissio ottaa huomioon 2 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden luonteen ja vakavuuden ja/tai sen laajuuden ja taloudelliset vaikutukset.

*13 artikla***Tilien tarkastus ja hyväksyminen**

Komissio varmistaa tilien täydellisuuden, oikeellisuuden ja totuudenmukaisuuden soveltamalla rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa tai alakohtaisessa sopimuksessa, jos sellainen on, määrättyä tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyä.

III OSASTO

RAJAT YLITTÄVÄ YHTEISTYÖ IPA III -TUENSAAJIEN VÄLILLÄ*14 artikla***Temaattiset painopistealat ja yhteisrahoitus**

1. Rajat ylittävää yhteistyötä koskevat IPA III -tuen temaattiset painopistealat määritellään asetuksen (EU) 2021/1529 liitteessä III.
2. Unionin yhteisrahoitusosuus kunkin temaattisen painopistealan osalta voi olla enintään 85 prosenttia rajat ylittävän yhteistyöohjelman tukikelpoisista menoista.

*15 artikla***Tekninen apu**

1. Kuhunkin rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan on sisällyttävä teknisen avun erityismääräraha, joka saa olla enintään 10 prosenttia unionin rahoitusosuudesta rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan.

Teknisellä avulla voidaan tukea toimia, jotka liittyvät ohjelman täytäntöönpanoon, eli valmistelua, hallinnointia, seuranta, arviointia, tiedotusta, viestintää, verkottumista, riitojenratkaisua, valvontaa ja tarkastuksia koskevia toimia, sekä toimia ohjelman täytäntöönpanossa tarvittavien hallinnollisten valmiuksien lujittamiseksi. Teknisellä avulla voidaan tukea erityisesti yhteisen teknisen sihteeristön rahoitusta, toimia tuensaajien hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi esimerkiksi sähköisten tiedonvaihtojärjestelmien avulla, sekä toimia, joilla lujitetaan osallistujamaiden viranomaisten ja tuensaajien valmiuksia ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista niiden välillä IPA III -tuen hallinnoimiseksi.

2. Tekninen apu voi koskea myös edellistä ja seuraavaa ohjelmakautta.

*16 artikla***Toimien ohjelmasuunnittelu ja valinta**

1. Osallistuvien IPA III -tuensaajien on yhdessä laadittava rajat ylittävät yhteistyöohjelmat komission toimittaman malliohjelman mukaisesti ja toimitettava ne komissiolle sähköisesti. Osallistuvat IPA III -tuensaajat ja komissio sopivat tukikelpoisten alueiden luettelosta, joka sisällytetään asiaankuuluvaan rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan.
2. Rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan valituilla toimenpiteillä on oltava selviä rajat ylittäviä vaikutuksia ja hyötyjä.
3. Hankintaviranomainen valitsee rajat ylittävien yhteistyöohjelmien toimenpiteet julkaisemalla koko tukikelpoisen alueen kattavan ehdotuspyynnön.
4. Osallistuvat IPA III -tuensaajat voivat ehdottaa toimia myös muutoin kuin ehdotuspyynnön puitteissa. Tällöin kyseiset toimet on mainittava erikseen 1 kohdassa tarkoitettussa rajat ylittävissä yhteistyöohjelmassa.

5. Rajat ylittävään yhteistyöhön valittavissa toimissa on oltava edunsaajia vähintään kahdesta osallistuvasta IPA III -tuensaajasta. Tuensaajat tekevät yhteistyötä toimien laatimisessa ja täytäntöönpanossa. Lisäksi ne tekevät yhteistyötä joko henkilöstön osoittamisessa tai toimien rahoittamisessa tai molemmissa.

6. Toimi voidaan toteuttaa yhdessä ainoassa IPA III -tuensaajassa, jos voidaan osoittaa, että sillä on rajat ylittäviä vaikutuksia ja hyötyjä.

17 artikla

Tuensaajat

1. Tuensaajien on oltava sijoittautuneita ohjelmaan osallistuvaan IPA III -tuensaajamaahan.
2. Tuensaajien on nimettävä yksi niistä johtavaksi tuensaajaksi. Johtava tuensaaja vastaa koko toimen täytäntöönpanon varmistamisesta ja seuraa, että toimi pannaan täytäntöön sopimusehtojen mukaisesti, sekä vahvistaa muiden tuensaajien kanssa järjestelyt, joilla taataan toimeen myönnettyjen varojen moitteeton hoito, järjestelyt aiheettomasti maksettujen määrien takaisin perimiseksi mukaan luettuina.

18 artikla

Rakenteet ja viranomaiset

1. Rajat ylittävien yhteistyöohjelmien hallinnointiin IPA III -tuensaajissa osallistuvat seuraavat rakenteet:
  - a) rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan osallistuvien IPA III -tuensaajien kansalliset IPA-koordinaattorit, jotka ovat yhdessä vastuussa sen varmistamisesta, että ehdotetuissa rajat ylittävissä yhteistyöohjelmissa asetetut tavoitteet ovat IPA III -ohjelmasuunnittelukehyksen tavoitteiden mukaisia;
  - b) kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu johtavan IPA III -tuensaajan hallintorakenne, kun rajat ylittävä ohjelma pannaan täytäntöön välillisellä hallinnoinnilla;
  - c) rajat ylittävät yhteistyörakenteet kaikissa osallistuvissa IPA-tuensaajissa, joiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä asiaankuuluvan rajat ylittävän yhteistyöohjelman ohjelmasuunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Välillisen hallinnoinnin tapauksessa johtavan IPA III -tuensaajan rajat ylittävän yhteistyön rakenteen on hoidettava 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen hallintoviranomaisen tehtävät. Hallintoviranomainen nimittää välittäjinä toimivat elimet;
  - d) 8 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu tarkastusviranomainen, jos rajat ylittävää yhteistyöohjelmaa hallinnoidaan välillisesti IPA III -tuensaajan kanssa. Jos tarkastusviranomaisella ei ole valtuuksia suorittaa tehtäviään rajat ylittävän yhteistyöohjelman koko alueella, sillä on oltava apunaan tarkastajaryhmä, johon kuuluu edustaja kustakin rajat ylittävän yhteistyöohjelman osallistujamaasta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen rakenteiden tehtävät ja vastuut määritellään tarkemmin rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa.
3. Osallistuvien IPA III -tuensaajien on perustettava kutakin rajat ylittävää yhteistyöohjelmaa varten yhteinen seurantakomitea, jolle kuuluvat myös 10 artiklassa tarkoitettujen alakohtaisen seurantakomitean tehtävät.
4. Komissiota sekä muita rakenteita ja viranomaisia, yhteinen seurantakomitea mukaan lukien, avustamaan on perustettava yhteinen tekninen sihteeristö. Sama yhteinen tekninen sihteeristö voi avustaa useamman kuin yhden rajat ylittävän yhteistyöohjelman valmistelussa ja täytäntöönpanossa.

5. IPA III -tuensaajan suorittamassa välillisessä hallinnoinnissa osallistuvat IPA III -tuensaajat sopivat kahdenvälisestä tai monenkeskisestä järjestelystä, jossa vahvistetaan niiden vastuut asianomaisen rajat ylittävän yhteistyöohjelman täytäntöönpanossa. Järjestelyn vähimmäisvaatimukset on määriteltävä rahoitusta koskevassa puitekumppanuussopimuksessa.

19 artikla

Erityiset rahoitusta koskevat säännökset

IPA III -välineen mukaiset rajat ylittävän yhteistyön ohjelmat pannaan täytäntöön suoraan tai välillisesti monivuotisten ohjelmien kautta.

IV OSASTO

MAATALOUS JA MAASEUDUN KEHITTÄMINEN

20 artikla

Erityiset säännökset maaseudun kehittämistuesta

1. Maaseudun kehittämistukea varten laaditaan monivuotinen ohjelma, joka on asetuksen (EU) 2021/947 23 ja 24 artiklan mukainen monivuotinen toimintasuunnitelma ja jonka IPA III -tuensaajan nimeämät asiaankuuluvat viranomaiset laativat keskitetysti ja toimittavat komissiolle asiaankuuluvia sidosryhmiä kuultuaan.
2. IPA III -tuensaajat toteuttavat maaseudun kehittämissuunnitelmia välillisellä hallinnoinnilla asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, ja ohjelmien on mahdollistettava tietynlaisten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavien toimien rahoittaminen.
3. Maaseudun kehittämissuunnitelmien osalta 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen rakenteiden koostuvat IPA:n maaseudun kehittämisen virastosta (IPARD) ja IPARD:n hallintoviranomaisesta, jotka toimivat tiiviissä yhteistyössä.
4. Julkisten menojen prosenttiosuutta tukikelpoisten investointikustannusten kokonaismäärästä määritettäessä ei oteta huomioon kansallista tukea, jolla helpotetaan sellaisten lainojen saantia, joihin ei sisälly lainkaan asetuksen (EU) 2021/1529 mukaista unionin rahoitusosuutta.
5. Maaseudun kehittämissuunnitelmiin kuuluvat investointihankkeet ovat edelleen oikeutettuja unionin rahoitukseen edellyttäen, että niihin ei tehdä merkittäviä muutoksia viiden vuoden kuluessa loppumaksun suorittamisesta.
6. Maaseudun kehittämissuunnitelmien osalta 10 artiklassa tarkoitettu alakohtainen seurantakomitea on alakohtainen IPARD-seurantakomitea.

V OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

21 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 15 päivänä joulukuuta 2021.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN
